

Algebra I

19.3.2013

Helsingin yliopisto
Matematiikan ja tilastotieteen laitos
Johanna Rämö

Sivuluokka

Jäännösluokkaryhmällä $\mathbb{Z}_{12}$ on aliryhmä $H = \{[0]_{12}, [4]_{12}, [8]_{12}\}$.
Määritetään aliryhmän H vasemmat sivuluokat.

Sivuluokkien ominaisuuksia

Lemma 1

Olkoon G ryhmä, jolla on aliryhmä H , ja olkoot $a, b \in G$. Seuraavat ehdot ovat yhtäpitävät:

- 1 $a^{-1}b \in H$
- 2 $a \in bH$
- 3 $b \in aH$
- 4 $aH = bH$.

Lagrangen lause

Lause

Olkoon G äärellinen ryhmä, jolla on aliryhmä H . Aliryhmän H kertaluku jakaa ryhmän G kertaluvun, ja

$$[G : H] = \frac{|G|}{|H|}.$$

Indeksi

Määritelmä

Olkoon H ryhmän G aliryhmä. Aliryhmän H indeksi $[G : H]$ on H :n vasenten sivuluokkien lukumäärä.

Indeksi

Määritelmä

Olkoon H ryhmän G aliryhmä. Aliryhmän H indeksi $[G : H]$ on H :n vasenten sivuluokkien lukumäärä.

Mikä seuraavassa väitteessä on pielessä?

Indeksi määritetään Lagrangen lauseen avulla:

$$[G : H] = \frac{|G|}{|H|}.$$

Esimerkki

Määritetään indeksi $[\mathbb{Z} : 5\mathbb{Z}]$.